

Mərhəmət lüğətdə belə tərif olunur: Halına acımaq, əsirgəmək, qorumaq, sevgi göstərmək, yardım etmək. İnsanı başqalarına xeyirxahlıq və yardım etməyə yönəldən acıma duyğusu.

Mərhəmət bütün məxluqata sevgi ilə yanaşma, onları pisliklərdən qorumaq və xilas etmək, çıxılmaz vəziyyətdə olanlara yardım etmək, bağışlamaq kimi müsbət davranışların əsas səbəsidir.

Mərhəmət deyildikdə zehnimdə bunlar canlanır:

Az-çox mərhəmət hisslərimiz varsa bu duyğuları bizə əks etdirən mütləq mənada mərhəmət sahibi vardır. O da rəhmətim qəzəbimi keçdi deyən, rəhməti hər şeyi içinə alan (Əraf, 156), mərhəmətlilərin ən mərhəmətlisi (Əraf, 151), mərhəmət edənlərin ən xeyirlisi (Mümin, 109), hər gün beş vaxt dəfələrlə ər-Rəhmanir-rəhim (Fatihə, 2) deyə yalvardığımız Allahdır. Əgər bizdə mərhəmət duyğusu varsa, mütləq ondan yansıdığıdır. Əgər bağışlaya biliriksə, o da bizi bağışlayacaqdır. Ya da “Bağışla, Rəbbim!” deməyə üzümüz olacaqdır. Çünki **aləmlər rəhmət olaraq göndərdik**

(Ənbiya 107) dediyi nəbisi rəhmət peyğəmbəri (s.ə.s)

“mərhəmət etməyi nə mərhəmət olunmaz”

(Buxari, Ədəb 18),

“İnsanlara mərhəmət etməyi nə Allah da mərhəmət etməz”

(Müslim, Fəzail,66) buyurur.

“Siz yerdəkilərdə mərhəmət edin ki, göydəkilər (Allah və mələklər) də sizə mərhəmət etsin”

(Əbu Davud, Ədəb, 58; Tirmizi, Birr, 16) hədisi-şərifini nə qədər də mənalıdır. Mərhəmət sifətilə bəzənmək hamımız üçün çox zəruridir. Əslində biz özümüz mərhəmət etməyə möhtacıq.

Rəhman və Rəhim adlarının Quranda Allah və Rəb adlarından sonra ən çox zikr olunan adlar olması Allahın mərhəmətinin çoxluğunu göstərir.

Həz. Peyğəmbər (s.ə.s) mövzu ilə əlaqəli belə buyurur: **“Allah mərhəmətini yüz hissəyə ayırdı. Doxsan doqquz hissə sini də rəğahında saxladı, bir hissə sini isə yer üzünə endirdi. Məhz bu bir parça rəhmət sənə bil məxluqat bir-birinə mərhəmət edər. Hətta balası olan bir heyvan onu incitməkdən qorxaraq ehtiyatla davranar.”**

(Buxari, Ədəb, 19; Müslim, Tövbə, 17)

Gördüyümüz kimi mərhəmət şəfqət və sevgidən qaynaqlanan və bütün məxluqata qarşı canlılarda meydana çıxan qeyri-iradi bir duyğudur. Elə bir duyğudur ki, Rəbbimizin bağışlamasını cəlb edər. Bu xüsusda heyretəmiz bir hadisə hədisi-şərifdə bəhsi keçən **pis yola düşmüş bir qadının susuzluqdan ölmək üzrə olan bir itə su verdiyi üçün Allah tərfindən bağışlanmasıdır.**

(Buxari, Şurb, 9, Ədəb, 27; Müslim, Salam, 153, Cihad, 44) Bunun əksi olan bir davranış da ilahi qəzəbi cəlb etmişdir. Peyğəmbər (s.ə.s) bunu da belə xəbər verir:

“Pişiyini aclıqdan ölmək üçün məhkum edən mərhəmətsiz bir qadın bu hərəkətinə görə həlakətə məhkum edilmişdir”

(Buxari, Ədəb, 18, 27; Müslim, Fəzail, 65)

Hz. Ömər b. Xəttabın rəvayət etdiyinə görə Rəsulullah (s.ə.s)-in hüzuruna bir qrup əsir gəlmişdi. İçlərində əmzikli bir qadın vardı. Balasını sinəsinə basmış və dərin şəfqətlə onu emizdirirdi. Bu şəfqət lövhəsini gördükdə Rəsuli-Əkrəm (s.ə.s): - Bu qadın uşağını oda atarmı? – deyə sual etdi. Biz də: - Yox, vallahi atmaz – dedik. Rəsulullah (s.ə.s): **“Allah qullarına bu qadının övladına olan şükətinə daha mərhəmətlidir.”**

Aldığımız nəfəsdən yediyimiz yeməyə, içdiyimiz suya qədər hər şey onun rəhmətinin təcəllisidir. Bizi ona dəvət edən peyğəmbərlər, gətirdikləri kitablar da onun bizə olan mərhəmət və şəfqətinin nəticəsidir.

Rəhman və Rəhim olan Allahım! Biz qullarında mərhəməti keçici hal deyil, xarakter olaraq bərqərar et. Sənin xətrinə yaratdıqlarının hamısına mərhəmət edəcəklərimizi qazandı. Qeyri-müslimlərə də xidmət lütf edəcəklərimizi mərhəmət et. Biz inananları da hidayətə sabitləməyə yardım et. .... (Amin)